

ЗВІТ
за результатами моніторингового візиту до освітніх центрів
«Донбас-Україна» і «Крим-Україна», розташованих на базі
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

01 березня 2024 року

м. Київ

Мета моніторингового візиту: забезпечення доступу до освітніх послуг осіб, що проживають на тимчасово окупованих територіях.

Склад моніторингової групи:

начальник відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Тетяна Городенська;

головний спеціаліст відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Анна Войтюк.

Розділ 1: довиїзний аналіз інформації щодо функціонування освітнього центру з відкритих джерел

Аналіз проведено: головним спеціалістом відділу прав громадян на тимчасово окупованих територіях Департаменту моніторингу додержання прав громадян, які постраждали внаслідок збройної агресії проти України України Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – Анною Войтюк.

Інформація для осіб з тимчасово окупованих територій: на сайті Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (далі – заклад освіти) створено окремий розділ «освітні центри Крим-Україна та Донбас-Україна», який містить загальну інформацію про освітні центри, що утворені на базі закладу освіти, посилання на наказ Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021 № 271 «Про затвердження Порядку прийому для здобуття вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти осіб, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити виконання стандартів освіти України та/або стабільний освітній процес» (далі – Наказ МОН від 01.03.2021 № 271), посилання на офіційну сторінку уповноваженого закладу загальної середньої освіти – ліцею «Школа екстернів» та контакти освітнього центру.

Водночас, під час запиту про заклад освіти в пошуковій системі «Google» виявлено, що першим результатом пошуку є посилання на застарілу версію веб-сайту закладу освіти, інформація на якому є неактуальною та датується 2020 роком, що у свою чергу може ввести в оману потенційних вступників.

В той же час, інформація про актуальні умови вступу на 2024 рік – відсутня.

Засоби комунікації з освітніми центрами: на сайті закладу освіти зазначено інформацію про відповідальну особу за роботу освітнього центру «Крим-Україна», контактні номери стаціонарних телефонів 044-235-82-36, 044-239-30-17 та електронну пошту, однак відсутні дані щодо контактної особи, відповідальної за роботу освітнього центру «Донбас-Україна».

Як показує моніторинг, контактні телефони для зв'язку є актуальними, однак месенджери (наприклад Telegram, Viber, WhatsApp) для комунікації з особами з тимчасово окупованих територій (далі – ТОТ) відсутні.

Опис процедури для вступу людей з тимчасово окупованої території до закладів освіти України: інформація про дату та час роботи освітніх центрів, дату початку та дату завершення прийняття документів відсутня.

У Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2023 році в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова, затверджених рішенням Вченої ради Українського державного університету імені Михайла Драгоманова від 30.03.2023 № 4 (далі – Правила прийому), для завантаження яких наявне посилання, міститься загальна інформація про вступ для усіх категорій вступників.

Водночас, вступники з ТОТ подають документи з урахуванням особливостей, передбачених наказом МОН від 01.03.2021 № 271.

Заяву для участі у вступних випробуваннях та конкурсному відборі на навчання для здобуття вищої освіти вступники з ТОТ можуть подати дистанційно з використанням засобів електронного зв'язку.

Окрім того, на сайті наявна інформація щодо корисних ресурсів для підготовки вступників до НМТ 2024 року.

Інформація як дістатися до освітніх центрів: покрокова інструкція відсутня. Для того, щоб прокласти маршрут, вступнику необхідно сформулювати його самостійно.

Інформація щодо уповноваженого закладу середньої освіти: для освітніх центрів призначено уповноважений заклад середньої освіти, а саме: загальноосвітній навчальний заклад «Школа екстернів».

Окрім того, зазначено адресу, де розміщується уповноважений заклад середньої освіти, стаціонарні номери телефонів, електронну пошту відповідальної особи та посилання за яким можливо перейти на офіційну сторінку закладу середньої освіти.

Інформація щодо розкладу роботи закладу середньої освіти – відсутня.

Розділ 2: моніторинг під час безпосереднього перебування в освітньому центрі

Повна назва об'єкта моніторингу: освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» на базі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Фактична та юридична адреси об'єкта моніторингу: вул. Пирогова, 9, м. Київ.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

проректора з навчально-методичної роботи Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – Романа Вернидуба;

відповідальної особи за роботу освітніх центрів «Крим – Україна» та «Донбас-Україна», декана факультету спеціальної та інклюзивної освіти – Ірини Маркусь.

Регламент діяльності освітніх центрів

Окремий нормативно-правовий акт не приймався. Інформація, що регламентує діяльність освітніх центрів міститься у Правилах прийому.

Водночас, Порядок прийому до Українського державного університету імені Михайла Драгоманова для здобуття вищої освіти вступників, які проживають на тимчасово окупованій території України на 2024 рік не прийнято.

Умови вступу та інформація щодо початку вступної кампанії

Правила прийому до закладу освіти у 2023 році затверджено протоколом Вченої ради Українського державного університету імені Михайла Драгоманова від 30.03.2023 № 4, з якими можливо ознайомитися на веб-сайті закладу освіти.

Водночас, Правила прийому до Українського державного університету імені Михайла Драгоманова на 2024 рік не прийнято.

Інформація про вступників

За консультаціями до освітнього центру у 2023 році звернулось 3 особи.

1 особа подала 5 заяв до освітнього центру «Донбас-Україна» та була зарахована на бюджетну форму навчання.

Навчання відбувається у змішаному форматі, зокрема, 1 семестр – очно, 2 семестр – онлайн.

Через освітній центр «Крим-Україна» не вступило жодного вступника.

Статистичні дані щодо вступників

Через освітні центри з ТОТ у 2023 році вступила 1 особа. Водночас, заклад освіти самостійно веде статистичні дані щодо кількості вступників в розрізі територій, з яких вони вступили.

Динаміка вступників у 2022 – 2023 році

Кількість вступників у порівнянні з 2022 роком зменшилась.

Так, у 2022 році до закладу освіти вступило 4 особи, у 2023 році – 1 особа.

За словами осіб, що відповідальні за діяльність освітніх центрів, зменшення кількості вступників обумовлене складністю виїзду з ТОТ.

Підтримка вступників та студентів закладом освіти

Вступники на весь період вступної кампанії, спільно з супроводжуючими особами можуть проживати у гуртожитку безкоштовно.

Заклад освіти всебічно сприяє в отриманні вступниками довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, а також, у разі необхідності, документів, що посвідчують особу. Зокрема, вступникам надається актуальна адреса та контактний телефон найближчого центру надання адміністративних послуг.

На період навчання, студентам надаються наявні місця для проживання у гуртожитках закладу освіти. Вартість проживання становить 8 000 грн на рік.

При Приймальній комісії діє телефонно-консультаційний центр, який надає консультації для всіх вступників, зокрема з ТОТ.

Уповноважений заклад загальної середньої освіти

У 2023 році призначено уповноважений заклад загальної середньої освіти для проведення річного оцінювання та державної підсумкової атестації, а також видачі документів державного зразка про середню освіту, а саме: ліцей «Школа екстернів», який розміщений за адресою: Голосіївський проспект, 106/4, м. Київ.

Водночас, заклад загальної середньої освіти розташований в іншій частині міста та потребує використання громадського транспорту.

Інформація щодо призначеного у 2024 році уповноваженого закладу загальної середньої освіти відсутня.

Підготовчі курси

У закладі освіти передбачене проведення платних підготовчих курсів з предметів, з яких проводиться НМТ, у змішаному форматі (переважно очно) для всіх абітурієнтів, зокрема, з ТОТ. Вартість таких курсів з однієї дисципліни складає 5 800 грн на рік, з двох та трьох дисциплін – 10 500 грн та 15 000 грн.

Окрім того, до підготовчих курсів, що були започатковані у 2021 році Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України заклад освіти не долучався.

Розміщення інформації у закладі освіти

На момент моніторингового візиту, інформаційні матеріали щодо діяльності освітніх центрів не були розміщені на стендах, проте, за повідомленням адміністрації така інформація розміщується в період проведення вступної кампанії та роботи освітніх центрів.

Основні проблеми, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ

- за словами особи, відповідальної за діяльність освітнього центру, до умов вступу у 2023 році Міністерством освіти і науки України неодноразово вносилися зміни, що у результаті унеможливило надавати вичерпні консультації вступникам;

- у зв'язку із повномасштабним вторгненням Російської Федерації, назви освітніх центрів та поділ їх на «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» втратили свою актуальність та у процесі подачі документів до закладу освіти є не

зрозумілими для вступників з ТОТ Херсонської, Запорізької, Миколаївської та Харківської областей.

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

Міністерству освіти та науки України:

- розробити та затвердити Порядок прийому на навчання для здобуття вищої/фахової передвищої освіти в 2024 році;
- підготувати та поширити між освітніми центрами спрощені інформаційні матеріали щодо діяльності освітніх центрів та проведення вступної кампанії;
- розглянути основні проблеми, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ, а саме щодо: назв освітніх центрів та поділ їх на «Донбас-Україна» та «Крим-Україна», які втратили свою актуальність та у процесі подачі документів до закладу освіти є не зрозумілими для вступників з ТОТ Херсонської, Запорізької, Миколаївської та Харківської областей.
- напрацювати ефективні механізми вирішення проблемних питань, з якими стикається заклад освіти під час роботи з абітурієнтами з ТОТ.

Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України:

- розглянути можливість запровадження безоплатного навчання зі стипендіальним забезпеченням на підготовчих курсах закладів вищої освіти тривалістю до одного року з наступним вступом до закладів вищої освіти для молоді з тимчасово окупованих територій.

Українському державному університету імені Михайла Драгоманова:

- прийняти та розмістити на веб-сайті закладу освіти Порядок та правила прийому до Українського державного університету імені Михайла Драгоманова для здобуття вищої освіти вступників, які проживають на тимчасово окупованій території України на 2024 рік;
- затвердити та розмістити на веб-сайті закладу освіти Правила прийому до Українського державного університету імені Михайла Драгоманова у 2024 році;
- розмістити на веб-сайті закладу освіти розділ «Особам з тимчасово окупованих територій», на якому буде розміщено інформацію щодо освітніх центрів «Донбас-Україна» та «Крим-Україна», відповідальної особи за їх діяльність, її актуальні контакти з зазначенням месенджерів у соціальних мережах, процедуру вступу через освітні центри у 2024 році, а також інформацію щодо призначеного у 2024 році уповноваженого закладу загальної середньої освіти з зазначенням його розкладу роботи, адреси та контактів уповноваженої особи у доступній формі;
- розмістити у розділі «Особам з тимчасово окупованих територій» покрокову інструкцію як дістатись до освітніх центрів;
- доповнити вкладку «Загальна інформація про освітні центри», інформацією про відповідальну особу за роботу освітнього центру

«Донбас-Україна»;

- розглянути можливість комунікації зі вступниками з ТОТ через месенджери (наприклад Telegram, Viber, WhatsApp);
- розмістити на веб-сайті закладу освіти інформацію про актуальні умови вступу осіб з ТОТ на 2024 рік;
- посилити інформаційну кампанію щодо переваг вступу через освітні центри.

**Начальник відділу прав громадян
на тимчасово окупованих територіях
Департаменту моніторингу додержання
прав громадян, які постраждали внаслідок
збройної агресії проти України**

Тетяна ГОРОДЕНСЬКА

**Головний спеціаліст відділу прав громадян
на тимчасово окупованих територіях
Департаменту моніторингу додержання
прав громадян, які постраждали
внаслідок збройної агресії проти України**

Анна ВОЙТЮК